Elektronicznie podpisany przez:
Monika Renata Dębowska-Sołtyk
dnia 22 stycznia 2026 r.

UCHWAŁA NR SO VII.410.26.2026
VII SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KIELCACH
z dnia 22 stycznia 2026 roku

w sprawie opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Brody

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.) w związku z art. 13 pkt 10 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) VII Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach:

Przewodniczący: Monika Dębowska- Sołtyk
Członkowie: Iwona Kudła
Zbigniew Rękas

opiniuje negatywnie planowaną kwotę długu Gminy Brody.

Uzasadnienie

Rada Gminy w Brodach w dniu 29 grudnia 2025 r. podjęła uchwały:

- Nr XV/121/25 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Brody na lata 2026-2040
- Nr XV/120/25 w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Brody na 2026 rok.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Brody (dalej WPF) zawiera prognozę długu, która została sporządzona na lata 2026-2040. Obejmuje zatem okres, w jakim przewiduje się pełną spłatę zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań stanowiących tytuły dłużne w rozumieniu art. 72 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Wartości przyjęte w WPF i budżecie Gminy Brody na 2026 r. są zgodne w zakresie dochodów, wydatków, wyniku oraz przychodów i rozchodów budżetu.

Jak wskazano w uchwalonej WPF na lata 2026-2040, dług Gminy Brody na koniec 2025 roku wyniesie 26.241.525,12 zł. W 2026 roku planuje się zaciągnąć nowe zobowiązanie z tytułu pożyczki długoterminowej w wysokości 2.970.000,00 zł oraz dokonać spłaty zobowiązań dłużnych w kwocie 2.711.000,00 zł. Zatem kwota długu planowana na koniec 2026 roku wyniesie 26.500.525,12 zł, co stanowi 27,48% planowanych dochodów Gminy. Z prognozy wynika, że najwyższy poziom zadłużenia wystąpi w roku 2026 (26.500.525,12 zł), a w następnych latach zadłużenie Gminy będzie ulegało zmniejszeniu do całkowitej spłaty w 2040 roku.

Z WPF uchwalonej na lata 2025- 2040 wynika, że spłata długu zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia nastąpi w latach 2025- 2040. Natomiast w WPF na lata 2026-2040 spłatę długu zaplanowano do roku 2040. W związku z powyższym ostateczny termin spłaty długu nie uległ zmianie.

Jak wynika z uchwalonej WPF najwyższe rozchody z tytułu spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych planowane są na rok 2030 i wynoszą 3.130.205,10 zł.

W 2026 roku zaplanowano spłatę długu w kwocie 2.711.000,00 zł środkami finansowymi pochodzącymi z pożyczki długoterminowej, wolnych środków oraz spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych. W związku z wątpliwościami Składu Orzekającego co do uzyskania zaplanowanych w budżecie 2026 roku przez Gminę Brody przychodów z tytułu:

- wolnych środków określonych w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 2.008.473,00 zł,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu 2025 roku, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 503.586,00 zł,
- niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu 2025 roku wynikających z rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o finansach publicznych i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 42.980,00 zł,

pismem znak: KO.40.11.022.92.2025 z dnia 14 stycznia 2026 roku zwrócono się do Wójta Gminy Brody o przekazanie informacji dotyczącej faktycznej podstawy zaplanowania w budżecie w/w przychodów oraz przedłożenia dokumentów potwierdzających, że Gmina Brody dysponuje w/w środkami.

W odpowiedzi na powyższe pismo Wójt Gminy Brody poinformował iż, niewykorzystane środki pieniężne na rachunku bieżącym budżetu, wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związane ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 503.586,00 zł to środki pozostałe do wykorzystania w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na zadanie inwestycyjne pn. „Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Apteczna w Krynkach i ul. Staszica w Brodach wraz z budową chodnika i oświetlenia''. Jak wynika z informacji na dzień 31.12.2025 r. saldo konta wynosi 512.839,00 zł, w tym kwota 9.071,00 zł to kwota odsetek, która zostanie niezwłocznie zwrócona na konto Wojewody, kwota 182,00 zł to kwota niewykorzystanej dotacji w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg dla drugiego zadania inwestycyjnego pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 313002T ul. Słoneczna w m. Lipie wraz z budową chodnika i oświetlenia'', która zostanie niezwłocznie zwrócona. Do informacji załączono wyciąg bankowy z rachunku.

W zakresie planowania na 2026 rok przychodów z tytułu rozliczenia środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy i dotacji na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem tych środków w kwocie 42.980,00 zł w wyjaśnieniu wskazano, że są to środki pozostałe do wykorzystania w ramach Projektu grantowego „Cyberbezpieczny Samorząd''. Na dzień 31.12.2025 r. saldo konta wynosi 96.787,52 zł, w tym: kwota 16 906,86 zł to kwota odsetek do wydatkowania, kwota 36.900,66 zł została uwzględniona do rozliczenia w 2026 roku.

Wójt wyjaśnił ponadto, że wolne środki, o których mowa w art. 217 ust.2 pkt 6 ustawy w kwocie 2.008.473,00 zł to środki wg stanu na rachunku bankowym Gminy Brody, który na dzień 31.12.2025 r. wyniósł 5.117.309,05 zł. Po odliczeniu kwoty subwencji która wpłynęła w dniu 19.12.2025 r. oraz kwoty udziałów w PIT, która wpłynęła w dniu 18.12.2025 r, które dotyczą stycznia 2026 r. wolne środki to kwota około 1.400.000,00 zł.

W piśmie wskazano również, że po otrzymaniu sprawozdań z Urzędów Skarbowych oraz po sporządzeniu sprawozdań finansowych za 2025 roku Gmina Brody dokona zmian w budżecie na 2026 rok.

Reasumując powyższe stwierdzić należy, że planowane do pozyskania przychody z tytułu wolnych środków w kwocie 2.008.473,00 zł nie są możliwe do uzyskania. Gmina może uzyskać te przychody w kwocie 1.400.000,00 zł, co wynika z wyjaśnienia Wójta Gminy. Zgodnie z założeniami uchwały budżetowej na 2026 rok oraz WPF ww. środki przeznaczone mają być na sfinansowanie planowanego deficytu w kwocie 17.000,00zł oraz spłatę zaciągniętych zobowiązań w kwocie 1.991.473,00 zł. Skład Orzekający nie może więc uznać, że Gmina prawidłowo planuje rozliczenie zadłużenia, skoro na spłatę zaciągniętych zobowiązań w 2026 roku brakuje 608.473,00 zł.

Z założeń WPF wynika, że w latach 2027 do 2035 spłata długu następować będzie ze środków pochodzących z prognozowanych nadwyżek budżetowych oraz przychodów ze spłaty udzielonych pożyczek w latach ubiegłych, zaś od 2036 roku jedynie z prognozowanych nadwyżek budżetowych.

W wyniku dokonanej analizy stwierdzić należy, że w latach 2026- 2040 spełnione zostaną wymogi określone w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Skład Orzekający zwraca jednak uwagę, iż zgodnie z założeniami WPF wskaźnik maksymalnego obciążenia budżetu spłatą długu w kolejnych latach oscyluje w granicach dopuszczalnego wskaźnika. Różnica między wskaźnikami w 2026 roku wyniesie bez zastosowania wyłączeń o których mowa w art. 243 ust. 3 a ustawy o finansach publicznych 0,42 p.p (po ich zastosowaniu 1,85 pp.), w 2027 roku wynosi zaledwie 0,52 p.p, w latach 2028 - 2029 to 0,66 p.p. Wyłączenia ww. zgodnie z założeniami WPF na lata 2026 -2040 dotyczą jedynie 2026 roku.

W związku z powyższym istnieje realne zagrożenie, że wobec niepełnego zrealizowania zakładanych dochodów budżetowych w 2026 roku może dojść do sytuacji naruszenia relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych, co staje się jeszcze bardziej prawdopodobne w sytuacji kiedy Gmina nie posiada kwoty 608.473,00 zł. na spłatę już zaciągniętych zobowiązań i bezpodstawnie planuje zawyżoną kwotę subwencji w stosunku do kwoty wskazanej przez Ministerstwo Finansów o 290.000,00 zł.

Relacja łącznej kwoty długu do dochodów ogółem, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środki o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego w 2026 r. wynosi 42,29%. W kolejnych latach: 33,69 % (2027 r.), 30,15 % (2028 r.) i 27,64% (2029 r.).

Mając powyższe na uwadze należało postanowić jak w sentencji.

Pouczenie:

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych od niniejszej uchwały przysługuje prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Monika Dębowska-Sołtyk